

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Erotemata Ecclesiastica

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Cap. XXXVI. De secundo Decalogi Præcepto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94604](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94604)

117. part. 1. & Sanchez *Consl. lib. 2. cap. 3. dub. 25. & seqq.* qui plurimos Casus, imò totam materiam Simoniacæ pravitatis expendit; quem in casuum contingentia adire, prout etiam Dianam, Gibalinum, & Bonacinam, de eadem plenè agentes, non pigebit Lectorem.

¶ 1. *Quer.* An extent Propositiones damnatæ à Summis Pontificibus in materia Simoniacæ? *Resp.* Extare Tres; & sunt sequentes:

¶ Prima Innocentii XI. quæ est la 45. sic dicens: *Dare Temporale pro Spirituali non est Simonia, quando temporale non datur tanquam pretium, sed duntaxat tanquam motivum conferendi; & efficiendi Spirituale, vel etiam, quando temporale sit solum gratuita compensatio pro Spirituali, aut e contra.*

Secunda, & est la 46. inter damnatas ab eodem Papa, sic ait: *Et id quoque locum habet, etiamsi temporale sit principale motivum dandi Spirituale, imò etiamsi sit finis ipsius Rei Spirituales: sic, ut illud pluri aestimetur, quam Res Spirituales.*

Tertia est la 22. inter damnatas ab Alexandro Papa Septimo, & sic dicit: *Non est contra Iustitiam Beneficia Ecclesiastica non conferre gratis, quia collator conferens illa beneficia Ecclesiastica, pecunia interveniente, non exigit illam pro collatione beneficii, sed veluti pro emolumento temporali, quod tibi conferre non tenebatur.*

CAPUT XXXVI.

De Secundo Decalogi Præcepto.

1. *Quer.* Quot, & quibus modis homines soleant peccare contra hoc Præceptum? *Resp.* Cum in hoc Præcepto Deus mandaverit hominibus, *Ne assumant Nomen ejus in vanum; solent ipsi peccare, malè adhibendo Juramentum, Adjurationem, & Vota; idè de his in hoc Præcepto erit agendum secundum Thom. Tambur. lib. 3. in Decalog.*

CAPUT XXXVII.

De Juramento.

1. *Quer.* Quid sit Juramentum? *Resp.* Est invocatio Divini Testimonii ad faciendam fidem. S. Thom. 2. 2. q. 89. art. 1.

2. *Quer.* Quot modis possit fieri Juramentum? *Resp.* Quatuor modis: *Verbo*, cum quis ore profert, *Juro per Deum*, hoc ita esse &c. *Nutu*, ut si aliquis invitet alium, ut Juret per Deum, & ille oculis, vel capite annuat. *Facto*; ut si alicui offeratur Liber Evangeliorum, ut illum tangendo juret, & ipse tangat, nihil proferendo; nam eo ipso censetur jurare: vel si se subscribat scripturæ continenti formulam Juramenti. *Mente*, ut si quis interius in corde suo promittat aliquid facere, & jurejurando determinet, se illud facturum; nam si non facit, peccat contra virtutem Religionis. Tambur. d. lib. 3. cap. 1. §. 1.

3. *Quer.* An teneatur Juramento, qui Juravit per hæc Evangelia, credens, esse

Librum Evangeliorum, si fuisset liber profanus? *Resp.* Teneri, quia licet erraverit in materia, non erravit in proposito. Tambur. dict. cap. 1. §. 1. num. 4.

4. *Quer.* An sint Juramenta vera, & obligantia jurare in veritate, profectò, certè, per fidem meam? *Resp.* Cum distinctione, vel ite sciebat; per hæc verba non fieri Juramentum, & Deum non invocari; sed tantum intendebat fidem, & veritatem humanam, & in hoc casu nullum extat Juramentum: vel credebatur, sic dicendo extat Juramentum: vel credebatur, sic dicendo extat Juramentum: & in hoc casu secundum Sanch. lib. 3. in Decal. cap. 2. num. 7. adstringitur Juramento: sed secundum Tambur. d. lib. 3. cap. 1. §. 1. num. 8. non adstringitur, quia, cum nulla sit Dei invocatio, nullum dici potest Juramentum.

5. *Quer.* An teneatur adimplere Juramentum, qui juravit, se aliquid facturum, sed nesciebat, Juramentum habere vim obligandi? *Resp.* Teneri, nisi fortè in corde suo statuisse posset, se nolle obligari, quia alias censetur, voluisse obligari. Ita Castropal. & Sanchez apud Tambur. d. lib. 3. cap. 12. §. 1. n. 5. 6. 7. 8.

6. *Quer.* Quotuplex sit Juramentum? *Resp.* Plures assignari divisiones Juramenti, de quibus Tambur. d. lib. 3. cap. 1. §. 2. At præcipua hæc est, quòd Juramentum vel est Judiciale; vel extrajudiciale. Primum est, quod certo ritu, vel forma coram Judice, vel Notario exhibetur. Alterum, quod passim fit inter privatos, & hoc subdividitur in quatuor species; quia aliud dicitur Juramentum assertorium, aliud promissorium, aliud comminatorium, aliud execratorium: Primum, assertitur aliquid ita esse. Secundò, aliquid daturus esse, facturovè promittimus. Tertiò, comminamur punctionem alicui. Quartò, nobis execramur Dei indignationem, vel filiis nostris, si mentiamur, ut latius explicat Tambur. d. §. 2.

7. *Quer.* An sint juramenta valida illorum, qui aliquid asserunt, vel promittunt, & invocant in testes aliquas Creaturas, vel Sanctos, puta Cælum, Solem, Ignem, Aërem, Deiparam, Crucem &c. *Resp.* A Theologis hæc Regulam dari, videlicet, quoties juratur per Creaturam, quæ habet aliquam insignem qualitatem à Deo, ex qua excitatur peculiaris quodammodo in nobis memoria Dei, vel ejus attributorum, tunc est verum, & validum juramentum, quia fit relatio ad Deum. Secus autem si per res, aut creaturas inferioris gradus, & ordinariæ conditionis. Idè, jurare per Cælum, per Solem, per Ignem, in quibus emicat specialiter potentia Dei, erit validum juramentum, eò magis jurare per Deiparam, per Sanctos, per Crucem; & universaliter, quotiescunque adjungitur vox Dei, semper censetur validum juramentum, ut per Solem Dei, per Aërem Dei, per Ignem Dei, per Crucem Dei. Sanchez in Decalog. lib. 3. cap. 2. num. 9. & Tambur. d. lib. 3. cap. 1. §. 3. num. 1. & 2. ubi num. 3. notat, quòd si vox Dei proferatur enunciando, non invo-